

VIRTUAL TA'LIM PLATFORMASIDA HAYOT FAOLIYATI XAVFSIZLIGI FANINI O'QITISH

Faxriddin Umarovich Karshiyev

Termiz davlat universiteti professor v.b, texnika fanlari doktori (DSc)

fkarshiev@mail.ru

<https://orcid.org/0009-0003-3067-7418>

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Hayot faoliyati xavfsizligi fanini o'qitishda turli innovatsion texnologiyalardan foydalangan holda dars samaradorligini oshirishga e'tibor qaratilgan. Virtual ta'lim platformalari hayot faoliyati xavfsizligi bilimlarini o'rganishda innovatsion ta'lim usullaridan biridir. Bu platformalar o'quvchilarga bir qancha imkoniyatlar taqdim etadi. Innovatsion ta'lim texnologiyalari foydalanish orqali hayot faoliyati xavfsizligi bilimlarini o'rganish, o'quvchilarga interaktiv, ko'rinishli va yaxshi o'zlashtirilgan ta'lim imkoniyatlarini taqdim etadi.

Kalit so'zlar: Innovatsion ta'lim, Interaktiv darsliklar, testlar, platforma, simulyatsiya dasturlari, virtual ta'lim.

ANNOTATION

This article focuses on increasing the effectiveness of the lesson using various innovative technologies in the teaching of life safety. Virtual educational platforms are one of the innovative educational methods for learning life safety knowledge. These platforms provide several opportunities to the readers. Learning life safety knowledge through the use of innovative educational technologies provides students with interactive, visual and well-rounded learning opportunities.

Keywords: Innovative education, Interactive textbooks, tests, platform, simulation programs, virtual education.

KIRISH

Hozirgi paytda ta'lim tizimining rivojlanishini hozirgi holatini axborotlashtirishsiz tasavvur qilish mumkin emas. Respublika miqyosidagi qonunlar, O'zbekiston Respublikasining Prezidenti va Vazirlar Mahkamasini me'yoriy huquqiy aktlari, FVV va boshqa muassasalarning hayot faoliyati xavfsizligi soxasidagi me'yoriy huquqiy aktlari, FM borasidagi ma'lumotlar, me'yoriy-uslubiy materiallar, ularni oldini olish va bartaraf etish, yong'in xavfsizligi va suv havzalarida insonlar havfsizligini ta'minlash, tavakkalni kamaytirishga qaratilgan ma'lumotlarni o'z ichiga oladi. HFXMni

shakllantirishning o'quv-uslubiy asosi o'z ichiga davlat o'quv standartlari, asosiy fanlar, hayot faoliyati xavfsizligi asoslari, hayot faoliyati xavfsizligi fanlari, hamda hayot faoliyati xavfsizligi sohasida bilim olayotgan turli aholi guruhlari uchun taxminiy o'quv rejalarini oladi. Bu hayot faoliyati xavfsizligi madaniyatini shakllantirishga qo'yiladigan maqsad va vazifalarini bajarish uchun boshlang'ich asos bo'ladi. Hozirgi vaqtda shunday tushuncha paydo bo'ldiki, ushbu kategoriya nafaqat potensial xavfli obektda tayyorlangan ishlovchilarga, balki har bir olamga, butun jamiyatga taalluqlidir.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Hayot faoliyati xavfsizligi fanini o'qitishda turli adabiyotlarni ko'rishimiz mumkin. "Hayot faoliyati xavfsizligi madaniyati" ning boshlang'ich darajasini shakllantirish obekti sifatida sotsiumdagi shaxsga rivojlanish jarayonida va hayot faoliyatini borishida yuzaga chiqadigan sifatlarni yig'indisi shaklida qarash maqsadga muvofiqligi muqarrardir. Shuni ta'kidlash lozimki, bu sifatlarning asosiy bo'g'ini hisoblangan oila jamiyatning faqat hayot faoliyati jarayonidagina yuzaga chiqadi. Shuning uchun individual daraja to'g'risida gapirilganda nafaqat yakka odam, balki uning oilaviy ahvoli, atrofdagilari, oilaviy sharoiti nazarda tutiladi [1, 83].

NATIJALAR

Virtual ta'lim platformalari hayot faoliyati xavfsizligi bilimlarini o'rganishda innovatsion ta'lim usullaridan biridir. Bu platformalar o'quvchilarga quyidagi imkoniyatlar taqdim etadi:

➤ **Interaktiv darsliklar:** Virtual ta'lim platformalarida o'quvchilar interaktiv darsliklar orqali xavfsizlik prinsiplari, o'simlik zarurlari, yonboshlash va tushish texnikalari, davolanish usullari va boshqa xavfsizlik mavzularini o'rganishlari mumkin.

➤ **Video darslar:** Platformalarda mavjud bo'lgan video darslar o'quvchilarga amaliy misollar, muammolarni hal qilish usullari, va xavfsizlikni oshirishga yo'llar haqida tushunchalar beradi.

➤ **Sinov va mashg'ulotlar:** Virtual ta'lim platformalarida o'quvchilarga sinovlar va mashg'ulotlar orqali o'zlashtirilgan ta'lim imkoniyatlari taqdim etiladi. Bu sinovlar va mashg'ulotlar o'quvchilarga amaliy mahsulotlar, bino va jihozlar xavfsizligi, yonboshlash va tushish amallarini o'rganishga yordam beradi.

➤ **Testlar:** Platformalarda o'quvchilar uchun tayyorlangan testlar mavjud bo'lib, ular xavfsizlik bilimlarini o'rganish darajalarini aniqlash va o'zlarining bilim darajasini tekshirishga yordam beradi.

➤ **Amaliy mashg'ulotlar:** Virtual ta'lim platformalari o'quvchilarga amaliy mashg'ulotlar orqali xavfsizlik bilimlarini o'rganish imkoniyatlarini taqdim etadi. Bu mashg'ulotlar o'quvchilarga xavfsizlik muammolarini hal qilish jarayonlarini o'rganishda va ularni amaliy ravishda hal qilishda yordam beradi.

MUHOKAMA

Hayot faoliyati xavfsizligi fanlarini o'qitishda innovatsion ta'lim texnologiyalari quyidagi ko'rinishlarda amalga oshirilishi mumkin:

1. **Virtual ta'lim platformalari:** Virtual ta'lim platformalari, hayot faoliyati xavfsizligi bilimlarini o'rganishda innovatsion ta'lim usullaridan biridir. Bu platformalar arqasida interaktiv darsliklar, video darslar, sinov va mashg'ulotlar, testlar va amaliy mashg'ulotlar mavjud bo'ladi.

2. **Virtual ta'lim dasturlari:** Hayot faoliyati xavfsizligi bilimlarini o'rganish uchun mahsus virtual ta'lim dasturlari yaratish. Bu dasturlar o'quvchilarga interaktiv mashg'ulotlar, sinovlar, darsliklar, video darslar va boshqa ta'lim materiallari taqdim etish imkonini beradi.

3. **Virtual realitiy (VR) va kuchli ko'rinishli (AR) ta'lim:** Virtual realitiy (VR) va kuchli ko'rinishli (AR) ta'lim texnologiyalari yordamida o'quvchilar hayot faoliyati xavfsizligi bilimlarini interaktiv ko'rinishda o'rganishlari mumkin. Bu texnologiyalar o'quvchilarga amaliy mashg'ulotlar, simulatsiyalar va interaktiv sinovlar orqali amaliyotni o'rganish imkonini beradi.

4. **Online ma'lumotlar bazalari:** Hayot faoliyati xavfsizligi bilimlarini o'rganish uchun mahsus online ma'lumotlar bazalari yaratish. Bu ma'lumotlar bazalari o'quvchilarga texnik omillar, xavfsizlik prinsiplari, bino va jihozlar xavfsizligi, yonboshlash, yonboshlash va tushish, davolanish va boshqa xavfsizlik tushunchalari to'g'risida ma'lumotlar taqdim etishadi.

5. **Simulyatsiya dasturlari:** Simulyatsiya dasturlari yordamida o'quvchilar real hayotda uchrash mumkin bo'lgan xavfsizlik muammolarini o'rganishlari mumkin. Bu dasturlar o'quvchilarga interaktiv ko'rinishda amaliy mashg'ulotlar bajarish, xavfsizlik holatlarini tahlil qilish va ularni hal qilishda qanday amallarni bajarmoqchi bo'lganlarini o'rganish imkonini beradi.

6. **O'zlashtirilgan ta'lim dasturlari:** O'quvchilarning shaxsiy xavfsizlik va mustaqil ravishda o'rganishini ta'minlash uchun o'zlashtirilgan ta'lim dasturlari yaratish. Bu dasturlar o'quvchilarning xavfsizlikni o'rganishga oid masalalarda mustaqil ravishda ishlashlarini ta'minlaydi.

Innovatsion ta'lim texnologiyalari foydalanish orqali hayot faoliyati xavfsizligi bilimlarini o'rganish, o'quvchilarga interaktiv, ko'rinishli va yaxshi o'zlashtirilgan ta'lim imkoniyatlarini taqdim etadi. Bu texnologiyalar o'quvchilarning amaliyotni o'rganishini, tahlil

qilishini va muammolarni hal qilish jarayonlarini oson va samarali qilish imkonini beradi.

Xulosa. Virtual ta'lim platformalari, hayot faoliyati xavfsizligi bilimlarini o'rganishda o'quvchilarga interaktiv, ko'rinishli va o'zlashtirilgan ta'lim imkoniyatlarini taqdim etadi. Ular o'quvchilarning amaliyotni o'rganishini, tahlil qilishini va muammolarni hal qilish jarayonlarini oson va samarali qilish imkonini beradi.

REFERENCES

1. Ro'ziyev, A. N., & Hamraboyev, I. S. (2023). Hayot faoliyati xavfsizligi madaniyatini umumta'lim muassasasi o'quvchilarida aks ettirish. *Строительство и образование*, 1 (3), 80-85.
2. F. U. Karshiev, Y. J. Shamayev, & K. Ch. Jurayev. (2024). STUDY OF THE CONSTRUCTION OF A SMALL-SCALE GRAIN THRESHING MACHINE. *British Journal of Global Ecology and Sustainable Development*, 24, 132–137. Retrieved from <https://journalzone.org/index.php/bjgesd/article/view/482>
3. Karshiev F. U., Shomirzaev M. K., Tursunov S. C., & Shamaev Y. J. Theoretical determination of the speed and number of revolutions of the grain grinder hammer propeller. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 390). EDP Sciences. (2023).
4. Mamatov F. M., Karshiev F. U., Borotov A. N., Rasulov A. D., & Shamayev Y. J. The balance of power consumption of the process of grain grinding. In *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science* (Vol. 1231, No. 1, p. 012008). (2023, August). IOP Publishing.
5. Karshiyeva, Bogdagul. "Solving complex communicative-knowledge tasks based on integrated bilingual education in English." *Interpretation and researches* 1.18 (2023).
6. Karshieva, B. F. "METHODOLOGICAL MODEL OF TEACHING TECHNICAL STUDENTS IN ENGLISH ON THE BASIS OF INTEGRATED BILINGUAL EDUCATION." *interdiscipline innovation and scientific research conference*. Vol. 1. No. 9. 2023.
7. Faxriddinova, Karshieva Bogdagul. "THEORETICAL VIEWS OF TEACHING ENGLISH TO ENGINEERING STUDENTS." *The American Journal of Social Science and Education Innovations* 5.12 (2023): 113-116.